

somhed dybere og fremme de Modsætningsforhold, som selvsagt altid vil være til Stede, navnlig paa de større Arbejdspladser. Saaledes er det en kendt Sag, at de kommunistiske Elementer ofte er traadt i skarp Opposition, just ved Valgene af Bedriftsraad, til de mere moderate Socialdemokrater, og det er sandt at sige ikke lutter Idyl, der er blevet Resultatet deraf. En saadan Udvikling kan ikke virke forbavsende, men beklageligt er det unægteligt, naar Partipolitikens Lidenskaber skal føres ind paa Arbejdspladsen og skabe Bitterhed mellem Arbejdskolleger. Det gaar da, hvad man har utallige Eksempler paa, netop i Tyskland saaledes, at de, som raaber højest og stærkest, de, som er de mest fanatiske, tilriver sig Magten i Bedriftsraadene, og i saa Tilfælde skal der megen socialministeriel Naivitet til for at tro, at det endelige Resultat kan blive til Gavn for det gode Forhold mellem Arbejdsgiver og Arbejdere, end sige til Gavn for den paagældende Virksomheds økonomiske Trivsel. Paa den anden Side har man lige saa eklatante Eksempler paa, at et Bedriftsraad, hvori Moderationen har Flertal og Forstaaelsen har Overhaand, bekæmpes ubarmhertigt af den radikale Opposition, og hvis virkelig et saadant Bedriftsraad kommer tilbage fra en Forhandling og forelægger sine Arbejdskolleger Forslag, der er præget af Moderation og Forstaaelse, vil dette Bedriftsraad og dets moderate Flertal faa det Stempel paa sig, som jeg selv personligt mangfoldige Gange har hørt nede i Tyskland: bestukket og betalt! Og jeg tror ikke, disse Ord vil lyde mindre eller mindre bittert, ej heller med mindre Vægt, efter at Barmat-Affæerne og tilsvarende Forhold og Retssager har afsløret, at en Del har der faktisk været, der kunde kritiseres, ogsaa indenfor de højere Kredse af Arbejderførerskabet.

Jeg tror, man alvorligt skulde overveje disse Konsekvenser, disse mere psykologiske Sider af Sagen, og jeg tror, man skulde lytte til de Ord, som en fremragende tysk Industrimand, der baade var liberal og human i sine Betragtninger, udtalte til mig for nogle Maaneder siden, og som lød omtrent saaledes: Man kan ikke paa Papiret skabe en Tillidsmand; en Mand maa skabe sig selv Tillid; her i Tyskland er det snart blevet saaledes, at der neppe er mange Personer, som Arbejderne omfatter med større Mistillid end deres Tillidsmænd. Herhjemme kender vi vel ogsaa i en mere beskeden Maalestok et og andet i samme Retning indenfor Organisationslivet. Det er ikke noget, jeg siger som speciel

Kritik imod Arbejderstanden. Jeg tror, det er noget, der bunder i den menneskelige Natur, og jeg tror, man har Lov til at sige samtidig, at i det frivilligt udviklede danske Tillidsmandssystem har hidtil det gode, positive, opbyggende været langt det overvejende, hvor Forholdene da i øvrigt har gjort dette System berettiget. Naar nu den højtærede Socialminister selv betegner sit Lovforslag som en videre Udvikling af dette Tillidsmandssystem, hvorfor vil han da ikke lade denne Institution udvikle sig videre under de hidtidige Forhold? Hvorfor nu pludselig ad Lovgivningens Vej tvangsskabe et kunstigt System, hvis Skyggesider, Urimeligheder og Kim til Splid og Strid er evidente, naar Udviklingen allerede i Forvejen har løst den. Del af Lovforslagets Bestemmelser og Opgaver, som er værdifulde, og hvis Værdifuldhed netop er karakteriseret derved, at de kan trives, at de er udviklet ad Frivillighedens Vej? I øvrigt henviser jeg i denne Forbindelse til mine tidligere Bemærkninger om selve Aanden indenfor dansk Industri og Haandværk, den Aand, jeg mener er langt vigtigere end alle formelle Paragraffer og alle Vedtagelser og Lovbestemmelser, den Aand, som jo i saa høj Grad bringer Parterne paa jævn menneskelig Forhandlingsfod. Dersom den højtærede Minister vidste, hvor megen Tid der i de danske Fabrikker og Værksteder allerede nu ofres paa Forhandlinger Dagen igennem, vilde han sikkert være bange for kunstigt at forøge denne Tid endnu mere.

Jeg vender mig nu til forskellige Bestemmelser af mere principiel Karakter i Lovforslaget.

Først vil jeg fremhæve det besynderlige i, at Lovforslaget om Bedriftsraad ikke skal omfatte Statens og Kommunernes Virksomheder, og at en saadan Undtagelse foreslaas just af den Regering, der har Statens Overtagelse af det størst mulige Antal Virksomheder paa sit Program. Naar Ministeren tror, at Indførelsen af Bedriftsraadene vil medføre Opløbsstring af Produktionsevnen, Arbejdslysten o. s. v., hvorfor skal da alle disse Goder være forbeholdt de frie Erhverv? De smukke Talemaader Ministeren fremsatte om, at Statens og Kommunernes Funktionærer og Arbejdere jo allerede gennem deres politiske Valgret havde Medbestemmelse i Ledelsen af disse Virksomheder, er jo kun Udenomssnak. Jeg retter derfor det bestemte Spørgsmaal til den højtærede Minister, hvorfor han vil lade Statsvirksomhederne være Stifbørn i denne Forbindelse? Saa vidt jeg ved, kunde de vel ogsaa trænge til lidt Medbør, til lidt for-